

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek anyagián
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyv-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Utóhang.

Zombor, 1898. április 14.

Örömmel konstatahatja az ország közvéleménye, hogy az április 11-iki ünnepély ország-szerre impozánsan sikerült.

Nem zavarta semmi rossz hang az ünneplő kedvet, melyben király és nemzet április 11-én találkoztak. Félreálltak az ünneptől a létező társadalmi rend ellenségei s mindazok az elemek, melyeknek nem tetszenek a rendezett politikai viszonyok, melyek Magyarországot mai hatalmához és fényéhez juttatták. A szociálisták, az oláhok és a függetlenségi pártiak nem ünnepeltek.

A szociáldemokratákról nem lehet egyebet mondani, mint hogy az ő elmaradásukat hazafias ünnepélyektől mindenki, a ki hazáját és a rendet szereti, szívesen konstataja. Ők nem ismernek hazát, nekik a létező rend nem kell; félrevezetett hazátlankok ők, ellenségei minden politikai irány-nak s minden állami intézménynek, a mennyiben ezek az ország felvirágzását, nyugalmát és biztonságát garantirozzák. Az oláhok tulzók, a balázsfalvi gyűlésre készülnek s az ő távolmaradásuk ezzel magával minden leírásnál érthetőbben meg van magyarázva.

Annál kevesebb szemrehányást van joga tenni a nemzetnek annak a politikai pártnak, melynek létjogosultsága épen azokon az eseményeken alapul, melyeknek emlékét április 11-én ünnepelte a nemzet. Maga Kossuth Ferenc tette és indokolta annak idején a képviselőházban azt az indítványt, hogy az 1848-iki törvények ötvenedik évfordulója megfelelő módon megünnepelessék és törvényben állapíttassék meg egy nemzeti ünnep, mely a szabadság vívmányait dicsőítse.

Pártpolitikai célja volt-e ennek az indítvány-nak, vagy tisztán hazafias érzés sugallta? A függetlenségi párt politikai céljainak szolgáljon-e ez az ünnep, vagy tisztán hazafias nemzeti ünnep legyen, a melyen bármely politikai irányhoz tartozó magyarok egyesülhetnek a visszaemlékezésben arra a dicső korra, mely megalkotta az ország további fejlődése számára az alapot. Nem politikusoknak kellene ma egymással szemben állniok, hanem testvéreknek kellene áhitatos üdvözlésül egymásnak kezét nyújtani és a királyi kegy fényében örvendezni, mert a király ismét

teljesítette a nemzetnek egy óhaját, midőn megalkotta az április 11-éről szóló törvényt.

Avagy nem ama napon emelkedtek érvényre az 1848-iki törvények, a melyen megnyerték a királyi szentesítést és nincs e nap arany betűkkel bevésve 1848 történetébe?

Miért maradt tehát el a függetlenségi párt attól az ünneptől, melyet ő maga indítványozott és miért nem vett részt semmiképen a megemlékezésben, melynek az egész nemzet áldozott?

Mert itt nem lehetett politikai tőkét kovácsolni; a kormány nem adott okot támadásokra, a korona őszinte részese volt a nemzet örömeinek és mindez nem passzolt bele a függetlenségi párti urak cók-mókjába.

Kossuth Ferenc és elvtársai be akarták bizonyítani, hogy ez a kormány nem a népből ered, nem a nemzetet képviseli és csak vak eszköze a hatalomnak; be akarta bizonyítani, hogy a korona és nemzet idegenül állnak egymással szemben, magyar érzelmek és gondolkodás terén soha sem találkoznak, — ezért tette indítványát és ezért követelte, hogy a szabadságharc 50-ik évfordulója örök időkre nemzeti ünnepé emeltessek.

De ebből a bizonyításból épen ellenkezője jött ki annak, a mit tulajdonképen szándékba vettek. A kormány minden tagja és névszerint báró Bánffy miniszterelnök, minden ellenkező állítás dacára, egész eddigi politikájában és a jubileum tekintetében elfoglalt álláspontjában igaz magyar hazafinak bizonyult, a ki a hazafiság dolgában ez országban kivétel nélkül mindenkinek mintául, világító példaképül szolgálhat.

Bebizonyult, hogy király és nemzet közt a legcsekélyebb diszonancia sem létezik, hogy Ő Felsége a nemzeti ünnepről szóló törvényt őszinte szívvel szentesítette és egyenesen e napra jött magyar székvarósába, hogy hiveinek hódolatát fogadja és a nemzettel egyesülten ünnepelje 1848 emlékét.

Ez az, a mi Kossuthék terveibe nem passzolt s ezért nem vettek részt az ünnepeben. Nem akartak ünnepelni, mert más politikai irány is ünnepelet és mert az ünnepeben a korona résztvett. A Kossuth-féle indítvány célja nem hazafias volt, hanem párttaktikai. Annál nagyobb báró

Bánffy érdeme, hogy e napot nemzeti ünnepé emelte s nem egy párt napjának bélyegezte.

Kossuthék hazafiasága nehéz kudarcot vallott, míg a szabadelvű párt hazafiasága, hamisítatlan hazaszeretete és a kormány nemzeti irányzata tiszta fényben ragyog.

Ezt mostantól fogva kell, hogy megjegyezze magának az ország.

Április 11-ike a vidéken.

Apatiban az ottani kaszinó-egyesület a folyó hó 11-iki ünnepét szintén nagy lelkesedéssel ünnepelte meg. Ugyanis reggel 9 órakor a templomba vonult a polgári kaszinó a polgárok nagy számával együtt s ott az ünnepélyes istentiszteleten vettek részt. Innét felvonulás történt az András-féle vendéglő nagyermebé, ahol a kaszinó elnök, Zsuffa Antal egy magyar beszédet mondott, ezután a dalárda elénekelt a Hymnuszt, a mely után Jellmann József egy német, dr. Zsibory József egy magyar és Bobus Theofil egy német alkalmi beszédet mondott; végeztül a dalárda elénekelt a Szózatot. Este a kaszinó-egyesület helyiségeiben kaszinói estély volt.

A mélykúti izr. iskola Rosenberg S. tanító vezérlete mellett impozánsan ünnepelte meg e hó 11-en a 48 as korszakot alkotó események felszázados évfordulóját. Az iskola udvarában e célra felállított dísztorulóját. Az iskola háttérén a színpad állott — esti 7 órakor gyűlt össze a nagyszámú díszingyált közönség, a hol a növendékek egy egyfelvonás színdarabot hazafias lelkesedéssel adtak elő. A Hymnus karbani eléneklése és több hazafias költemény remek elszavalása után a kellemes est hőse, a derek tanító fejtegette a márciusi eseményekből kifolyólag a nemzet önvédelmi harcának hősiességét. Ugy a kis szereplőket, valamint a tanítónak hűvel előadott fejtegetéseit a közönség frenetikus tapsokkal jutalmazta. Végül a tanító felhívására az orsz. izr. tanítói árva ház javára rögtönzött gyűjtés rendeztetett, mely 20 frtnál többet eredményezett. Az ünnepély befejeztével a fiatalság táncra perdült, mely reggelig tartott.

Moholon április 11-én az 1848-iki törvények szentesítésének 50-ik évfordulója emlékére a moholi izr. hitközség az iskolaszékkel egyetemben istentisztelettel egybekötött iskolai ünnepélyt rendezett. Az ünnepély a templomban kezdődött a „Hymnus” éneklésével, majd Grün J. H. rabbi emelkedett szép ünnepi szónoklatot tartott; a szózat eléneklése után a nagyszámú és díszes közönség a szépen feldíszített iskolába vonult. Itt a hallgatóságot hazafias dalok és szavalatokkal gyönyörködtették a jól előkészített iskolás gyermekek. Stark Ármán tanító pedig lelkesítő beszédet intézett a tanulókhöz, buzdítván őket a király- és hazaszeretetre.

A „BÁCSKA” tárcája.

A FEHÉR CÁR BIRODALMÁBÓL.

(Utj. jegyzetek.)
Írta: **Latinovits Géza.**
(Folytatás.)

Két órai lótas-futás után végre megtudjuk, hogy lakásunk a Wolchanka-teren fekvő „Kuiasij Dwor maison meubleé”-ben leend. Az akarata ellen fogva tartott bizottsági tagot szélnék eresztők. Nagynehezen szereztünk kétteléses kocsi, a mi ritkaság e városban. A rendes kocsi egyfogatu, az ugynevezett „izwostschik”. Erről érdemes néhány szót szólni, mert egyik nevezetessége ugy Moszkva, mint Pétervárnak.

A kocsi alacsony, négykerektű, csak hátul ülésel két személy számára, de is szűken, testesebbek alig férnek el; a kocsisnak keskeny ülése van a bak közepén. A ló két rud közt halad, nagy kerek fanyakló tartja a rudakat a ló nyaka felett. Rendszerint csinos fekete, hosszú farku orosz üggető van a kocsi elé fogva, rendkívül gyors tempóban haladnak. A kocsisok tipikus alakjai Moszkvának. Mindannyi hosszú bokáig érő kék kaftánt visel, prémmel kivarrva; még a nyár közepén is annyira ki van ezen kaftán vattázva, hogy a legsoványabb kocsi elhízottnak véljük, nem is „izwostschik”, a ki jóltápláltságnak látszatával nem bír. A kaftán a derekon széles shawwal van átkötte. Fejtőkön alacsony félcilinder, ormóltan nagy karimával, a minőt a század elején viseltek. Az izwostschik kiegészítő részét képezi még a hosszú szakáll, a pisze muszka orr és a hosszú haj, mely elől a homlokánál és hátul kerekre van nyírva, azonkívül keményen beszírozva annyira, hogy az egész kompakt masszát képez. Nem lévén e jó embereknek határozott tarifájuk, kénytelen az illető, ki igénybe veszi őket, egész árlejést tartani.

Óriási számmal lévén, könnyen lehet válogatni. Minden nagyobb téren áll 100—120 egy sorban. Az ember elkezd az elsőnél, kérdi mennyit kér, ha ide és ide viszi, rámond például 3 rubelt, a következő izwostschik hajlandó 2 rubel és 70 kjopekért a fuvar elvállalni, így megy ez a tizedik vagy huszadikig, míg végre

a három rubeles fuvar elnyerjük 50 kjopekért. Ez esetről esetre így van, képzeld el mily kellemes az illetőre, kinek sietős az utja! De hát Oroszországban vagyunk, hol még patriarkális szokások állnak fenn. Van oly kocsi is, melynek kerekai gummival bevonják, de ezek kétszer annyiba kerülnek, mint a többi plebejus kocsi.

Térjünk át a bevonulásra ezen kitérés után. Az indobáz előtt széles téren haladunk keresztül, majd a Moszkva folyó mellé kerülünk, ezután a „Pre-tschisstens” városnegyed széles utcáin hajti kocsisunk, végre célul vagyunk. A szálloda csinos három emeletes épület, a Galytyn hercegi család tulajdona, azelőtt családi palota, de most bérháznak adták ki.

Számos szolga segítkezik a kiszállásnál, majd szembe állunk a szálloda vezetőjével, egy franciául folyékonyan beszélő orosz ural. Értésére adom, hogy lakás már két hó előtt lett számomra rendelve, könyvébe néz, csakugyan megtalálja; de sajnálattal kijelenti, hogy egész biztosan nem tudatták jövetelemet, így tehát a szóbat kiadta másnak, hanem kivételes szíveségből, rendelkezésünkre bocsájtja a harmadik emeleten egy két ágyas utcai szóbat napi nyolc rubelért; mert mint megjegyzé, a nagy idegenforgalom következtében a szállodák mind tul vannak zsúfolva. Láttam, hogy nem beszél valót az udvarias orosz, de mit tehetünk! Agyonfaradva, piszkosan vevyük nyakunkba a város és hajszoljunk lakást, még kérdés kapunk-e. Mert négy nap alatt mint egy 8000 idegen érkezett a városba. Nehéz szívvel bár, de el kelle fogadnunk a zsarolásra alapított ajánlatot. Ugyan Zakó erősen tiltakozott, de végre megnyugodott a változhatlanba. Szobánk nem volt nagy, de legalább tisztasággal kecsgettetett. Természetesen első dolog vala a fűrdés és átöltözködés. Alig helyezkedtünk el, már is bekocogtatott egy öreg bérzola — ki szintén túrhetően beszélt franciául — és alázattal kérte utleveleinket, mert azonnal be kell mutatnia a rendőrségnél, addig ott kell hagynia, míg el nem utazunk, akkor kapjuk csak vissza. Már fel se tűnt a kiváló gondoskodás, a melyben az utleveleket részesítik a nagy birodalomban, kezdttünk beleszokni.

Öltözködés közben szembe öltött a mosdószekrény, mely elég szokatlan és különös vala. A tál felett nyúlt

ki egy vékony cső, de a vége nem a mosdótól felé nyúlt, hanem ellenkező irányban; a szekrény alatt zongorapedálhoz hasonlító készülék volt elhelyezve, ha az ember megnyomta, a víz a csőből magasra ugrott és mintegy szökőkút alakjában hullt a mosdótálcába. Furfangos egy orosz találmány, talán a magukat unó vendégek szórakoztatására lett kieszelve.

Siettünk a fűrdés és öltözködéssel, mivel a kongresszusi tagok gyűlőhelyén adunk találkát magyar ismerőseinknek.

Kocsira ülve áthajtottunk a nem messze levő „Gorodskoi Manége”-be, mely Moszkva egyik legnagyobb épülete, ezuttal kizárólag a kongresszus céljaira alakítottatott át. Az épület hossza 170 méter, szélessége 45 m. és magassága 12 m.; tudva a méreteket, fogalmunk lehet, minő hatalmas épület. Rendeltesse katonai lovagló-iskola, szigoru telben fűtik is.

Igen ügyesen és célszerűen alakították át a kongresszus tartamára. Egyik oldalon nagy iroda, hol fel-tűnő szép és fiatal orosz tanulók és tanulók a szük-séges utbaigazításokkal szolgáltak; a legtöbben folyékonyan beszéltek németül, franciául, sőt még az angol és olasz nyelvet is értették. Más oldalon posta- és távirtdahivatal állott rendelkezésre. Majd odébb olvasó-terem, a művelt világ minden nyelvű hirlapjaival. Sőt még a „Credit Lyonnais” is állított irodát a hitellevelek beváltására.

A kongresszus mindenik szakosztályának irodái külön fülkékben voltak elhelyezve. Emitt az európai és ázsiai orosz vasutakra szóló szabadjegyeket osztották ki előzőeken katonatisztek.

A Manége egyik vége étteremmel volt átalakítva, hol meghatározott és igen olcsó árakon a nap minden szakában ételket és italokat vehetett magához a tag. A másik vége szintén étterem volt, itt a kongresszus alatt minden nap déli egy órakor ingyen villásreggeli szolgált fel; ezen reggeli vagy mint az oroszok nevezik „zakuska” állott: hideg halak, busok, tea és sörből; a „zakuska” költségeit, elég bőkezűen, Moszkva városa viselte.

Azonkívül még ugyane „Manége”-ban az európai nemzeti bizottságoknak is külön irodájuk volt, a többi

ban
intésére tisz-
uriszoba
bb árak és
berendezéshez
zékék stb.;
és kisebb
k és képek
az árak jó
al olcsóbban,
delő lakásán,
lett készitek.
OLF,
skedő
en.
meny.
mint telekkönyvi
s A. Miklós vég-
rehajtást szenvedő
ékei iránti végre-
szék (és kir. já-
ban fekvő, a zom-
kvasits Néca ne-
z. ház és 326 □
ezennel megáll-
hogy a fennebb
s hó 2-ik napján
g árverési helyi-
résen a megáll-
fog.
az ingatlan bees-
énzben, vagy az
jelzett árfolyam-
mber hó 1-én
szteri rendelet 8.
írban a kiküldött
t. c. 170. §-a ér-
ál előleges elhe-
mervényt átszol-
cius hó 5-én.
kkönyvi hatóság.
adány Péter,
t. tsvzéki bíró.
NY
m. kir. miniszter
6972 VI. 3. számú
endő állami óvoda
engedélyezte.
biztosítása céljá-
napjának 11
észeti hivatal be-
enytárgyalás bir-
k, hogy a fen-
lására vonatkozó
10 órájáig a ne-
kezzenek beadni,
be nem fognak
lekben előirt, az
ajánlati költség-
banatpénz (vagy
ébhivatalok, vám-
elét igazoló pénz-
szó műszaki mű-
m. kir. állam-
órákban napon-
észeti hivatal.
meny.
solytán ürese-
ennel pályázatot
zokat, akik ezen
évi l. t. c. 6.
szerb és német
szerelt kérvényei-
annál is inkább
kérvényeket fi-
k a hozzátartozó
kertnek és szá-
1000 forint kész-
zetetvén, hogy az
tozik viselni.
Dezső,
oligabíró.

A bács-almási izr. hitközség fényesen kivilágított templomában e hó 11-én a nemzet ujjaébredésének emlékére hálaadó istentisztelet rendeztetett, mely alkalommal e célra kiszemelt zsoltárokat és a nyitott frigy-székély előtt az uralkodó házért és a magyar nemzetért magyar imát recitáltak. A zsidó templom és több magánépületen a nemzeti zászló lobogott.

Borsódon is fényesen megünnepelték április hó 11-ét. A tanuló ifjuság, a közönség nagy számának kíséretében, délelőtt 9 órakor a templomba vonult, a hol „Te Deum“-al elévont a közönség. Itt Gärtner Sándor plebános igen szép beszédben méltatta a nap emlékét, majd sikerült szavalt és ének következett. Az egész község zászlódszót öltött erre a napra.

Ujdonságok.

Személyi hlr. Odescali herceg a napokban Szabadkán időzött ifj. Vojnits Sándor meglátogatása céljából.

Személyi hir. Kostyál Ferenc, szabadkai anyakönyvi felügyelő a jegyzői szigorlatokon való részvétel végett városunkban időzik.

Kinevezés. A belügyminiszter Kremmer Lajost káti anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

Névnapi örömmű. A Miasszonyunkról nevezett iskolának helybeli intézete Fejér Gyula, apát-plebános névnapi alkalmából tegnap este fél 7 órakor névnapi örömműt rendezett a következő programmal: Örömművet névnapos és főtisztelendő Fejér Gyula apát-plebános, intézeti igazgató ur névnapi alkalmából 1898. évi április hó 14-én este hat és fél órakor. Üdvözlő dal, háromszólamu karének; előadják az intézet növendékei. A hónapok bódolata. Alkalmi színmű két felvonásban. Személyek: Idő — Városv. Klementina. Január — Rottinger Teréz. Február — Raab Jolánka. Március — Donoslovits Erika. Április — Szondy Izabella. Május — Koch Mária. Junius — Rákosi Ilona. Julius — Vojnits Erzsébet. Augusztus — Gehring Mária. Szeptember — Fajt Mária. Október — Proll Erzsébet. November — Modes Aranka. December — Jovánovits Matild. Növendék — Hettesheimer Flóra. Április 12-dike — Rácz Renée. Az első és második felvonás között: Die Heilige Elisabeth Gedicht v. Isabella Braun, mit Harmoniumbegleitung und Gesang von Hermann Kipper, előadja: Frey Vilma. Felköszöntő, kétszólamu karének; előadják az intézet növendékei. Névnapi üdvözlés; szavaltja: Hrabovszky Etelka. M. I. N. D. — Az ünnepély minden részletében pompásan sikerült, a mi ismételtelen élelken bizonyítja a zárda tanerőinek buzgalmit és finom nevelési érzékét.

A jegyzői szigorlatok. Tegnap kezdődtek meg az idei tavaszi jegyzői szigorlatok. Összesen hatan jelentkeztek. Tegnap volt a szigorlatok írásbeli része, ma van a szóbeli.

Külföldi tudós a Bácskában. Syrku Polychron, a nyelvészet tanára a szentpétervári egyetem, a napokban megyénkben tanulmányutatt tett s az itteni szláv nyelvek alaki sajátosságairól gyűjtött adatokat. Zomborban a megyei történelmi társulat is fölkereste s tájékoztatás céljából a társulat kiadványait magával vitte. Jelenleg az újvidéki Matica Srpska gyűjteményeit tanulmányozza.

Vívóiskola városunkban. Mint értesültünk, Agrima J. Gyula szegedi okleveles vívómester május hó 1-től kezdődőleg városunkban 2-3 hónapos vívókurzust szándékozik tartani.

A gyermek-előadás. A husvét másnapján a helybeli róm. kath. tantszék által rendezett műkedvelői gyermek-előadást holnap, szombaton megismétlik. A bérlek jogai péntek déli 12 óráig tartatnak fenn. Az előadás fél 7 órakor kezdődik.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Schlesinger Ede kir. mérnök, óbecsei lakos vezetéknévének „Sas“-ra kért átváltoztatását megengedte.

közt nekünk magyaroknak is. — Elegen vettek részt Magyarországból, mintegy három százan.

Allandóan nagy tömeg hullámozott le és föl a Manége porondján, képviselve volt az egész világ majd minden művelt nemzete. Itt látunk egyenruhás japáni orvost karonfogva sétálni egy mexikóival; majd arrébb spanyolt ausztrálival. A nyelvekben bábeli összevisszaság uralkodott. Rendkívül érdekes és változatos élet volt ez, az érdeket fokozta az, hogy a képek perceről-perce változtak. Hogyne! midőn ezen alkalommal mintegy 8000 külföldi övönlött Moszkvába. A ki csak tehette, fel akarta használni az alkalmat, hogy ezen hermetice elzárt birodalom népeit és szokásait megismerje, olesón és kellemesen tevé meg a hosszú utat.

Ugy az állam, mint a hatóságok, egyesek vállaltva törekedtek az idegenek tartózkodását minél élvezetesebbé tenni.

Mindenféle kinttintető szívélyesség és vendégszeretet volt tapasztalható. Tetemes anyagi áldozatot hozott az állam és Moszkva városa a vendégek fényes fogadtatására. A kiosztott vasuti szabadjegyek, kosmítások szerint, az államnak két millió rubelbe vannak.

Moszkva városa elköltött az estélyek, zakuskák és fogadásokra közel egy millió rubelt. Kérdem most: Európában melyik nemzet hozna jól nagy áldozatokat, csak azért, hogy az idegenek jól érezzék magukat és kellemes emlékekkel távozzanak. Azt hiszem 8000 embert jól tartani nem csekély feladat, habár nyolc napig is. Még sem oly barbár és vad nép ez az orosz, tud lelkesíteni a nemes és üdvös eszméért, mely eszmék az orvosi kongresszuson kerültek megvitatás alá. Minden esetre, a kik részt vettek ezen feledhetlen szép ünnepélyeken, hálás szívvel gondolnak vissza a vendégszerető, derek orosz nemzetre.

A „Manége“-ben megtudtuk, hogy még az este nagy ünnepélyt rendez Moszkva városa a Kremel melletti Krassnaja-téren levő „Galleries du Commerce“-ben. Ezen ünnepély egyúttal az ismerkedés előmozdítására is szolgál. Sietünk frakkba csapni magunkat, mi hamar megtörtént. Beültünk egy izvastschikba és csakhamar a Kremel Spasski nevű kapujához értünk. A boltozatos kapu előtt szentképet látunk, mely előtt minden arraménó megáll, kalapját levezti és háromszor keresztet vet. Kocsisunk hátrafordul és int, hogy mi is vegyük le a kalapunkat, mit volt mit tenni, levettük. Később tudtuk meg, hogy ezen szentkép a legtiszteltebb egész Moszk-

Ünnepély a zombori érseki óvónőképző intézetben. Szép ünnepélyt rendezett ismét a helybeli érseki óvónőképző intézet folyó hó 12-én dr. Hübnér Gyula, az intézet farsadhatatlan igazgatójának névnapján alkalmából, melyre az intézeti főnöknő Nagy Mária Ildefonza meghívta mindazokat, kiknek gyermekeik vagy rokonaik az ünnepélyen szerepeltek; de megjelent ezeken kívül az ünnepély iránt érdeklődők akkora csapata, hogy azt az intézet nagy díszterme nem volt képes befogadni. Az ünnepély kezdete d. n. 6 órára volt kitűzve, de a közönség nagyrésze már egy félórával előbb zsufolasig megtöltötte az intézet nagytermét, az ünnepély színterét, úgy hogy a később érkezők már csak az ajtókból vagy a folyosóról — kedvező alkalmokor bepillantva — alkothattak maguknak fogalmat, illetve lehetett halvány sejtelmük arról — a teremben szorosan egymás mellett ülők és állók arcáról olvasva — hogy kell ott benn történni valami nagyszerűnek azon a kis színpadon, mely meghatja azoknak a boldog bennlevőknek — kik oly szerencsések közvetlen tanúi lenni e nagyszerű ünnepélynek — szívüket és lelküket, mert a meghatottság csalahatatlan jele a köny, a jelenvoltak közül nagyon sokaknak ott csillogott szemükben akkor, mikor látják gyermeküket, unokáikat ily szerepekben is, látják s közvetlen tapasztalják szeretteiknek annyira gyors előhaladását, melyet csakis olyan gondos nevelés, utánjárás és farsadhatatlan buzgó igyekezettel sikerül elérni és csakis azoknak, a kik olyan kinttűnő tulajdonságokkal vannak felruházva mint az intézetbeli tisztelendő apáca testvérek. — Az ünnepély egy üdvözlő dallal kezdődött, melyet az intézet növendékei igen szépen énekeltek, ezután következett egy kis 1 felvonásos tündérvjáték, melynek aranyos kis és nagy szereplőivel alig tudott betelni a közönség és nem egyszer elég bangos bizonyosság adta teljes elismerésének, hogy csak egy rengetek bele a máskor oly esendű intézet falai; ezután egy alkalmi színművecske: „Az évszakok versenye“ következett, melyben a tavasz, nyár, ősz és tél külön-külön oly gyönyörű előképben volt bemutatva, hogy ennél igazán hatásosabbat, szebbet és megnyerőbbet már nem is gondolhattak ki. A rendezés maga is kinttűnő volt; az egyes darabok, illetve előképek előállításai közötti kis időt is — hogy a közönség addig se legyen a szórakozás és élvezet hiányában — az intézet énekkara töltötte ki szép énekekkel. Az előadás végén pedig előlépett egy intézeti növendék és szép beszédben köszöntötte fel az intézet igazgatóját, melyre az igazgató igen meghatóan, röviden, de annál tartalmasabban felelt. Igazán mindenki hálattal szívvel távozott az intézetből, melyben ma annyi igaz gyönyörben és élvezetben részesült, melyekért a babér elsősorban az intézet főnöknőjét Nagy Maria Ildefonza, valamint a többi apáca testvéreit és növendékeit illeti.

Nikl János elítéltetése. Annak idején részletesen megemlékeztünk Nikl János, vármegyei nyugalmazott levéltári segéd bűnös manipulációjáról. Igen nagy összegek erejéig hamisított váltókat s mikor már a kamatokat sem bírta fizetni, önmaga jelentkezett. Tegnap volt ebben a bűntényben Gozdu Elek, törvényszéki elnök elnöklése alatt a végfolytatás. Összesen 43 esetben konstatáltatott a váltóhamisítás. Vádolt 3 évi fegyházra és egy évi hivatalvesztésre ítéltetett. A tárgyalás folyamán azzal védekezett, hogy ő senkit sem akart megkárosítani vagy megcsalni; adósságokba keveredett, így akart hát magán segíteni azon reményben, hogy a váltókat majd kifizetheti. Az ítélet ellen ugy Mayer Károly, kir. alügyész, mint pedig vádlott és védője dr. Pataj Sándor feleltek.

Hangverseny Kulán. Husvét másodnapján nagy sikerrel hangversenyzett a kulai dalárda. A műsorozat választékossága, az előadás szabatosága és precizitása dicséretére válnak e vidéki dalárdának, mely tavaly a mi dalárdánk jubileumán is sikerrel szerepelt. A dalárda elnöke Mezey Károly kir. közjegyző és Potzta György karmester farsadást nem ismerő buzgalommal viselik szívükön e dalárda ügyét, mely e nemzetiségi vidéken kulturális missiót teljesít.

vában. Állítólag rettenetes Iván cár annak idején kiadta a parancsot, hogy ezen szentkép előtt minden halandónak le kell vennie kalapját; azóta híven követik e parancsot. Mint mondják, előadta magát azon este is, hogy olyanok mentek arra, kik ezen szokást nem ismerve, kalapjukat nem vették le, ezeknek egyszerűen letrótták fejükről.

Általában igen sok szentkép lóg mindenfelé a házak falain, a jó oroszok minden szentkép előtt kalaplevéve háromszor keresztet vetnek. Képzeltető, mily időről mulatság ez. De hát az orosz nép felette vallásos és a vallás által előírt szabályokat híven betartják; a mit nem gáncsolásképp említék fel, sőt dicséretükre legyen mondva. Bárcsak a mi katolikusaink között sokan bírnának ily vallásos érzelmekkel.

A „Galleries du Commerce“ (kereskedelmi áru-csarnok) óriási kiterjedésű vasépület, három utca lett beépítve, csak tavál készült el.

A nagy Krassnaja-tér villamos ivlámpákkal fényesen megvilágítva, nyltásgó eleven képet nyújtott. Roppant embertömeg hullámozott a térségen, kocskink nebezen jutott előre, mert beláthatatlan kocsisor volt előttünk, idegeneket szállítva az estélyre. Lovas csendőrök ügyeltek a rendre, a mennyire rendet lehetett tartani ily sokasággal szemben.

Végre a bejáratig jutottunk, hol egyenruhás orosz tanulók vizsgálták tagsági jegyeinket.

Az áru-csarnok belseje káprázatos fényben uszott. A bejáratul szemben nagy vízmedence, közepén „Fantine luminense“-el, mely bőven ontotta a vizsugarakat.

A csarnokot párhuzamos folyosók osztják három részre. Mindegyik folyosó oly bosszu, hogy egyik végétől a másikig nem lehet látni. A szélesgűt is megfelelő. A folyosók mindkét oldalát szívből-sziből füzletek foglalják el. A padlózatot fényesre csiszolt fehér márványlapok fedik. Mind a három folyosó felett még két emelet látható az áruaktárak számára, köröskörül vasból készült karzattal állva. A tetőzetet vastag üveg-lapok fedik. Mint a leírásból látható, az egy oly épület, melynek párját a világon nem láthatjuk; sem pénz, sem farsadást kímélve nem lett, hogy díszes hajlékot emeljenek az orosz kereskedelem góceponijának, Moszkvának.

(Folyt. köv.)

Fakadó rügyek. B. Király Béla, lapunk szorgalmas, fiatal munkatársa e cim alatt egy kötetben kiadta eddig megjelent tárcáit. A törekvő fiatal írónak munkájára felhívjuk a közönség szives figyelmét. A mű kapható szerzőnél O.Becsen.

Hangverseny és műkedvelői előadás. Az apatini kaszinó-egyesület folyó évi április hó 16-án az Andrész-féle vendéglő összes helyiségeiben az 1848. évben szerzett szabadság emlékére hangversenyt és műkedvelői előadást rendez. Beléptidij személyenként 1 frt, családjegy 3 frt. Kezdeté esti 8 órakor. Előadás után tánc következik. Az előadás iránt — mint levelezők írja — már is nagy az érdeklődés s mint bírlík, az apatini bazafias honleányok magyar nemzeti ruhában jelennek meg.

A háborúk költségei. Általában tudva van, hogy a háborúk rengeteg pénzbe kerülnek. Egyik szorgalmas munkatársunk egy öreg órnagy naplója nyomán a háborúk költségeiről a következő érdekes statisztikát állította össze: Az első Napoleoni harcok Franciaországnak 3 millió emberbe és 26 milliárd frankjába kerültek; Olasz-, Porosz-, Osztrák-, Spanyol- és Angolországunk 1800-tól 1815-ig a hadiköltsége 93 milliárd frank, vesztése emberben 6 millió 745,000. — Anglia a maga részéről költött 12 milliárd 300 milliót; Görögország felszabadulásaért 3 milliárdot; az európai nemzetek 6 milliárdot. A krími háború Franciaországnak 200 ezer emberbe és 2 milliárd frankba került; Angliának 22 ezer emberbe és 5 milliárd frankba, Piemontnak 2 ezer emberbe és 75 millióba, Oroszországnak 630 ezer emberbe és 4 milliárd frankba. Az orosz háború Európának 809 ezer emberbe és 11½ milliárd frankba került. — Az olasz háború Franciaországnak 80 ezer emberbe, 1 milliárd és 100 millió frankjába került; Olaszországnak 60 ezer emberbe és 150 millió frankjába; Ausztriának 120 ezer emberbe és 875 millió frankjába. Összesen 260 ezer ember 2 milliárd 125 millió frank. — A mexikói háborúra 70 ezer embert és 500 milliót áldozott Franciaország, a syriai expedícióra 15 ezer embert és 125 millió frankot. — A schlesvigi háború Poroszországnak 30 ezer emberbe és 75 millió frankba került; Ausztriának 15 ezer emberbe és 60 millió frankba, Dániának 12 ezer emberbe és 45 millió frankba. — Az 1866-iki Ausztria elleni háború Ausztriának 65 ezer emberbe, 985 millió frankjába került; Poroszországnak 45 ezer emberbe és 222 millió frankjába. — A paraguayi háborúban Brazília vesztett 225 ezer embert, 3075 millió frankot. — Az egyesült államoknak az átengedési háború került 400 ezer emberbe és 12,200 millió ezüstjébe. — Angliának az abysziniaiakkal való háború került 25 ezer emberbe, 245 millió frankba; az assauti háború pedig 27 millió frankjába. — Az Assemblee Nationale elé nyújtott jelentés szerint a francia-német háború költsége a franciák részéről 9 milliárd 288 millió frank. A francia miniszterium nagy gondnal össze-számítá e háború által okozott költséget és vesztéseket, de nem számolta hozzá az átengedett 2 provincia értékét, melyet 4 milliárd 333 millióra becsültek. Ha e számot a 9 milliárd 288 millióhoz adjuk, lesz az eredmény 13 milliárd 620 millió frank; emberekben pedig 225 ezret vesztett Franciaország. A németek sokkal kevesebbet, mert idegen területen működtek, s nem valának váraik, melyeket elemezniök kellett volna, de azért a hadiszerek, kárpótlások, nyugdíjak stb. nekik is belekerült 2 milliárdba. Emberben pedig legkevesebbet 300 ezret vesztettek a németek, kik közül 190 ezer a harcmezőn vesztett el.

Egy szerelmes leány halála. Szegeden a kórházban e hó 12-én meghalt egy cselédleány. Folyó hó 9-én szállították be a kórházba Karlovicz Mária még csak 18 éves volt. Bács-Madarasi illetőségű. Gyufaoltalt ivott. Cselédleány volt. A boldogtalan szerelmét utáltatta meg vele az életét. A temetőárok közelében, hová az öngyilkosokat temetik, majd ásnak egy sirt neki. Egy esztendő s a dudva benőtte az árva sirt, szegény, szerelmes cselédleány sirtját. Senki se tud róla, senki se törődik vele, pedig milyen érző szíve volt.

Eltűnt ötszáz forint. Nagy feltűnést keltett Szabadkán a mult hét végén három uri módon eltűnködött láncra vert ember, akiket két szuronyos csendőr kísért egyenesen a törvényszék bürtőnébe. E három egyén ifj. Vörös Flórián koresmár-s, Bakality Szimó és Szacsim Miló zentai lakosok, akiket özv. Batalits Sándorné zentai földbirtokosnő feljelentésére tartóztatott le a zentai csendőrség. Zentai tudósítónk a letartóztatásra vonatkozólag a következőket írja: Özv. Batalits Sándorné valami örökségből kifolyólag 1000 frtot vett folyó hó 7-én fel a zentai adóhivataltól. Másnap reggel 500 frtot vett magához, hogy a szabadkai takarékpénztárban lévő váltóját beváltsa. A vonat Zentáról 7 órakor indul. Özv. Batalitsné azonban későn kelt föl s mire az állomáshoz ért, a vonat már elment. Mit tehetett mást, vissza ment a városba, utközben azonban, minthogy még nem reggelizett, betért ifj. Vörös Flórián koresmajába s ott reggelit kért; a reggelihez bort ivott, ami, ugy látszik nagyon ízlett neki, mert mindig többet és többet hozatott, ugy, hogy jó kedve kerekedvén, felszólította a jelenlévő Bakality Szimót és Szacsim Milót, hogy tartsanak vele. Ezek persze nem sokáig kérétték magukat, oda ültek az asztalhoz, kikérdezték az asszonyt, hogy hova szándékozott utazni és mi célból. Özv. Batalitsné mindent megmondott, elmondta többek között azt is, hogy van nála 500 frt készpénz. A jó madarakaptak az alkalmon, itatni kezdték az asszonyt, ennek persze nem kellett sok a jóból, ugy hogy rövid idő alatt öntudatlan állapotban fektűt a földön. A koresmahelyiségből a koresmáros segítségével bevitték egy szobába és itt aludt az asszony másnap reggel amint fölébredt, kereste az 500 frtot, de hiába. Kérdezősködött ifj. Vörös Flórián koresmárostól, ez azonban durván kiutasította. A kétségbeesett asszony azonnal a csendőrséghez futott, ahol elpanaszolta az esetet és a csendőrség rögtön vallatára fogta a koresmárost és két mulató társát és a felmerült sulyos gyanúok következtében letartóztatá.

Művészet és irodalom.

Csáky Albin grófnál. A mult héten, a volt kultuszminiszternél, legnépszerűbb mágnaaink egyikénél: Csáky Albin grófnál színelőadás volt. Két kis darabot adtak elő, résztvettek bennük Eötvös Rolando báróné, a nagy Eötvös unokája, a legkedvesebb háziasasszonyunk Csáky Albin grófné, szépséges leánya és Csekonics Iván gróf. A budapesti társaságnak ez volt a szenzációja s így természetesen, hogy legelőkelőbb szépirodalmi heti-

lapunk az Ország-Világ sietett az előadást Budapest legjobb fényképészével, Strelitzkyvel felvételeket készíteni s azokat e heti számában be is mutatja. Az Ország-Világ husvétii ünnepi számának ezek a képek legszebb diszei. E mellett az Ország-Világ, husvét lévén, több gyönyörű képet közöl a Krisztus életéből, úgy, hogy az újságnak ez a száma igaz disze lehet minden szalonnak. De ezzel azt hiszik nem mondtunk újságot, mert hisz ország-világ tudja, hogy közleményeiben, képeiben a legkiválóbb, legszebb újság az Ország-Világ. Ezt a szép újságot melegen ajánljuk minden olvasónk figyelmébe, a kiadóhivatal, a mely Hold-utca 7. szám alatt van, szívesen küld mindenkinek mutatványszámot. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévenként 2 forint.

A „Vasárnapi Újság” április 10-iki száma 19 képpel s köztük az 1848-iki törvények szentesítésére vonatkozó több oly eredeti rajzzal jelent meg, melyek ez alkalommal tételnek közzé; e szám tartalma a következő: „1848 április 11.” (V. Ferdinánd király egykoru rajz után készült arcképeivel s István nádor és az 1848-iki miniszterium tagjainak egykoru arcképeivel) Baráth Ferenczről. — „Az országos törvények eredeti példányainak megőrzéséről.” (Az 1848-iki törvényeknek az országos levéltárban őrzött eredeti példányai utolsó lapjainak hasonmásaival, melyekről ez alkalommal készült először fénykép.) — „Két nevezetes épület Pozsonyban.” (Háry Gyula eredeti rajzaival a primási palotáról és az országbázról.) — Költemények: Mezei Ernőtől és Santha Károlytól. — Regénytár: „Dama.” Irta Baksay Sándor. (Kinnach László rajzaival); „A francia zászló.” Verne Gyula új regénye (képekkel). — „Husvét az udvarnál.” — „Gróf Szapáry Géza” (arcképpel Benczur Gyula festménye után). — „Visszaemlékezés Jeruzsálemre” Erődi Bélától (képekkel). — „Az újabb világitó eszközök.” — „Berzsenyi szülői és nagyszülői életéből.” Noszlopy Tivadartól. — „Az aranylakodalm.” (Uher Ödönnek a Magyar színházban fölvetett fényképeivel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. „A Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, „Politikai Újdonságokkal” együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

CSARNOK.

A GYÉMÁNTKÖSZÖRŰS.

R. Bonin H. regénye.

Fordította: Szöllösi Jenő.

(Folytatás.)

(4.)

Hangos lépteket hallottak. A kapitány jött s belépett a szobába; kurtán köszönt, mint akinek a feje tele van üzleti gonddal, hamarosan és szólanul itta ki theáját, mialatt Rózi tojást főzött ki s felbontott egy doboz szardellát.

— Atyám, tegnap különös dolog esett meg nálunk, kezdte végre a jelentést Margit.

— Micsoda? kérdé a kapitány, fel sem tekintve jegyzőkönyveskéjéből.

— Egy vándorló rogyott össze házunk előtt, és segített és szomjuságtól gyötörve.

— Bodzapalínkát fekete kenyérral adatok vón neki, veté oda a kapitány; kórházba vitték? kérdé könyvében lapozva.

— Nem, a kerti lakba fekttettem, most már egy kissé jobban van szegény.

— Mit! ordítá a kapitány felugorva székéről — elment a jó dolgod, hogy minden csavargónak, utszéli betyárnak, tolvajnak szállást adsz e házban?

Rózi nagyot sóhajtott s ugy elkezdett reszketni, hogy a tojást is kiejtje a kezéből.

Margit azonban feltűnő nyugodtsággal felelt:

— En is így beszéltem volna, ha azt az embert szemtől szembe nem látom. Nem csavargó az, beszél csak velem.

— Még ballagi sem akarok róla, azonnal pusztuljon a házamból, menyörgött a kapitány. Kolozs dobja ki, — hol van Kolozs?

A kapitány itt hirtelen elhallgatott. Csodálatos, miut állt el egyszerre a hangja.

— Tengerész-e az illető, kérdé leányától.

— Nem látszik annak — szolt Margit — inkább munkásnak tetszenék; franciául beszélt.

A kapitány figyelmessé lőn.

— Rózi, fordult most a komorna felé, mond meg Kolozsnek, vezesse ki azt az embert a kertbe, megnézem az ablakból.

Megkönnyebbült szívvél sietett ki Rózi a szobából, hogy ilyen könnyen estek át a rettegett órán. Pár perc multán a vastag Kolozs karofogva vezette az idegent; a széles, kagylókkal párkányzott kavicsos uton szép, zöld lügos elé vezetete. Az idegen anélkül, hogy tudta volna, szembe került a kapitánnyal.

A kapitány meborzadt s mereven nézett az idegen felé.

Margit aggodalmas várakozással leste atyja arcát.

— Mit is mondtál, hogy ez az ember francia? — szolt végre izgatottan, tompa hangon.

— Ugy hiszem francia, mert mikor ájult állapotából egy pár pillanatra feleszmélt, franciául szolt.

— Hm! morgott a kapitány. Olyan ismerősnek tetszik, bizonyára találkoztam már vele valahol! Hogyan jutott az András hajósöltönyéhez?

— Egészen elrongyolódott volt a ruhája, azért adtam neki ezeket, felelé Margit.

— De hogyan került ez az ember ide, honnan jött, hova tart? tudakolta a kapitány.

— Egy szót se szoltam még velem, atyám.

A kapitány elgondolkodott.

— Beszélni fogok vele. Hívd be Kolozt és Rózit s adj valami dolgot nekik, határozta végre el magát.

Margit meghuzta a csengetyűt, majd az ablakból inté be őket, kik persze a kertben voltak. Mindkettő besietett, míg a kapitány a kertnek vette utját. Egyenesen a lügos felé, az idegennek tartott, aki a kapitány jöttére felemelkedett helyéről.

— En vagyok a ház ura, akinél ön apolásban részesült, mutatkozott be a kapitány. Miképen jutott ön így nyomorba?

— Amsterdamból jöttem gyalog, alig egy krajcár pénzzel s reméltem, hogy Rotterdamban valahol mun-

kába állhatok, felelt a kérdezett hollandul, kissé idegenes kiejtéssel.

— Ön, ugy-e, nem hollandi ember?

— Nem, francia vagyok.

— Mely vidékről?

— Párisból, uram.

A kapitány élesen szemügyre vette az idegent.

— Mi a foglalkozása?

— Gyémántvágó vagyok — Syndernél dolgoztam utoljára, szerencsétlenségemre egy értékes gyémántkő ferdére basadt a vesém alatt, visszafogták negyedévi fizetésemet s meuten elbocsájtottak.

A fiatal ember nyíltan, őszintén, művelt emberhez illő nyugodtsággal beszélt.

És nem volt egy kis megtakarított pénze? kérdé töle a kapitány.

— Nem volt; mielőtt állásomat, ahol egy évig dolgoztam, elfoglaltam, beteg voltam s keresetemből a kórházi költségeket kellett fedeznem.

— Vagyona nincs és keresetre sincs reménye? tudakolta tovább a kapitány.

— Nem, uram; teljesen árva vagyok s nem tudok egyetlenegy rokon felől sem.

Van Heeren végig nézett a hatalmas testalkatu emberen s titkon nyugodt, szelid arcát fürkészte, aztán földre szegzett szemmel gondolkodott egy pillanatra.

— Vaunak-e okmányai? szoltá meg újból az idegent.

— Csak arról van irásom, hogy négy éves korom óta Párisban laktam, hogy ott kofuirmáltak, hogy egy gyémántkőszőrűsnél kitanultam s fel is szabadultam, továbbá egy hatóságai erkölcsi bizonyítvány.

— Eunyielegendő, szolt a kapitány. Nos, ajánlok én önnek egyet, folytatá, miközben erősen a szeme közé nézett. Rotterdamban egyhamar aligha kap munkát, mert itt mihamar kikutatják, miért hagyta ön el Syndert. Ön izmos, erős termetű ember és nemokára egészen helyrehozta magát, addig itt is maradhat. Uj hajót vettem és legénység kell sűrűsösen rája; kintűnő matróz melle adom önt, aki az első fogásokra kitanítja, — akar-e bajómra kiegészítőül szolgálatba állani? a — a bérével meg lesz elégedve.

Az idegen meglepetve nézett az ajánlattevő urra.

— Nem értek én egy hajító fát se a hajózáshoz, volt rá válasza.

— Egy erős, intelligens ember hamar beleéli magát, hisz utazott ön már hajón?

— Igen, Németországba és Angolhonba, nagyon kellemes utazásom volt.

— Nos hát, könnyen határozhat. Nem mindennap kínálkozik arra alkalom, hogy könnyűszerrel szabaduljon meg a nyomortól. Tizenegy nap mulva gyapotot szállítok Hamburgba, addig megerősödik. Könnyebb kerti munkát végez itthon, később aztán a hajón lakhatik.

Az idegen habozott — ebben a pillanatban Margit jelent meg az ablaknál. Az idegen odavette tekintetét. Biztató sugár szállt a szemébe.

— Jó, hát elfogadom ajánlatát, uram.

— Ugy mátol kezdve kapitánya vagyok, annak szoltison; de a haját rövidre nyírassa, az ilyen hosszú fürtök nem illenek egy tengerészhez. Hogy bivják?

— Paul Sivers.

— Egész németesen hangzik.

— Azon nem segíthetek; az iratimban így vagyok írva.

A kapitány meghagyta még a felfogadott új ten gerésznek, miszerint jól táplálkozzék s ápolja magát. Ezzel visszatért reggeli szobájába. Margit a varrógép mellett állt, de nem varrt, reszkető kezéből szint hogy ki nem esett a tü; mi lellette ezt a máskor oly nyugodt és komoly leányt, mert érzett oly meleg, aggódo részvétet ezen véletlenül ide vetődött ember iránt, hogy még a lélegzete is elállt, mikor atyja a kertből visszatért a szobába? nem mert a szeme közé nézni, nehogy árulója legyen érzelmeinek; a gép fölé hajolva, mereven nézett varróeszközeire s úgy tett, mintha nem is ballanát atyja jöttét.

— Margit, szoltá meg a kapitány, igazad volt, aki ezt a férfit látja, megváltozik irányában; ez a férfi tisztességes, jól nevelt uri embernek látszik. Kiegészítőül felfogadtam az új hajónkra, noha nem is tengerész; tizenegy nap multán eljön velem Hamburgba, addig itt a kertben és az új hajón foglalatoskodhatik s táplálkozzék jól.

(Folyt. köv.)

Közzgazdaság.

A természet téli működése.

A természet pihen, de a mellett folyton működik télen is. Előkészíti a talajt a legközelebbi télre. Ezenél az előkészítésnél a legfőbb szerepe az éleenynek van, amennyiben a növények annál több tápanyagot nyernek, minél több éleeny képes a földbe behatni. Minden tehát, ami a talajon levő kövek szétmálására s a földnek porbanyítására befolyással van, elősegíti egyuttal az anyag képződését is.

A fagy a földben levő apró kövekre és szántó-földjeink talajára osztó hatással van. A kis köveket még apróbb részekre osztja szét s így a levegő hova-tovább nagyobb felületet talál, melyre bontólag hathat. Igen fontos e tekintetben a nehéz agyagos földnek szétomlása a megfagyott göröngyök olvadásánál, amennyiben ez által a föld tulajdonsága rövidebb-hosszabb időre igen előnyösen megváltoztatik.

Az előbb igen szivós, mindenhez oda tapadó, vagy kemény göröngyös agyagdarabok meglazulnak s könnyen megmivelhetők, ami oly előny, mely ugy a szántásnál, mint a kapálásnál mutatkozik legjobban. Az olyan talajt, mely a télen jól átfagyott, a rákövetkező nyáron igen könnyen lehet megmivelni, ami különben minden gyakorlati gazda előtt eléggé ismeretes.

A téli fagyok a levegő hatását a talajba nagyban elősegítik az által, hogy különösen nehéz, agyagos földben repedések támadnak, melyeken át a mindent felbontó éleeny a föld belsejébe hat s ott működik. Homokos és humuszos talajokon repedések nem támadnak, de az ily talaj már anélkül is oly alkotásu, hogy a levegő szabad behatását mi sem gátolja.

Van a télnak az említettén kívül még egy más igen fontos feladata is, ha a föld nedvességét nem nyerhet, a növényzet nyáron csak tengődni fog. A nedvességgel az alsóbb rétegek telnek meg, hogy így növé-

nyüket a szűkség idején, tehát száraz nyáron vízzel táplálják.

Bármily csóduis is a nyár, ez a téli nedvesség hiányát sohasem fogja kellően pótolni, mert a nyári esőnek csak kis része hat le az alsó rétegbe, a legnagyobb része pedig gyorsan elpárolog, ami télen kevésbé történhet, vagy épen nem akkor, ha a földet hólepel borítja, mely alatt a nedvesség, más távozási utat nem találván, a földre fog szivárogni s azt telíti.

Ha tehát a természet téli pihenése mellett sem tétlen, hanem folyton működik, a gazdának aki azt akarja, hogy a természet e működése annál eredményesebb legyen, szintén jut feladat, mely abban áll, hogy a természet működését a maga részéről elősegíti, könnyíteni igyekezzék az által, hogy a talajt jóvalavább és megfelelő művelés által nyitva tartsa, hogy minél több levegő és minél több nedvesség szivároghasson annak alsó rétegeibe.

Különösen ama gazdákra nézve fontos, hogy földjeiket ősszel megszántsák s így előkészítve adják át a télnak, kiknek nehéz agyagos földjeik vannak. Az ily földet még akkor is kellene a tél bekövetkezése előtt felszántani, ha a talaj nedves s ha szárazságot nagy göröngyök támadnak is, melyeket a téli fagy és az éleeny behatása majd porbanyökká tesz. Az ily földektől, melyekbe a téli nedvesség könnyebben felszivároghat, aránytalanul jobb termőt remélhetünk.

A télnel való szántást tehát egy gazdának sem kellene elmulasztani, mert az által csak magának okoz veszteséget, ép ugy mint a saját természet szaporítja az, ki a természet működését elősegíteni igyekezik.

NYILTTÉR. *)

Univ. Med.

Dr. Dálnoki Adolf

fogorvos,

lakik Zomborban, kis szerb templom-utca 241. sz. a. Krizmanits-féle házban (a kereskedelmi iskola mellett).

Rendel: délelőtt 9—12.

délután 2—5.

8—5

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Helyettes szerkesztő:

SZALAY FRIGYES.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Eladó háztelek.

Zomborban, bezdáni-utcában (volt Schaffner-féle kert mellett) fekvő 264 öles háztelek szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Gallus Alajos.

3770—1898. szám.

Pótárlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi ápril hó 2-án kelt 16700. számú magas intézménye folyton ezennel közhírré tételik, hogy az alább felsorolt munkálatoknak vállalatba adása céljából a zombori kincstári ügyésség hivatalos helyiségében 1898. évi ápril hó 22-én délelőtti 9 órakor felsőbb jóváhagyás fentartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok a kiküldési összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéseig alulírott m. kir. kincstári ügyésséghez adhatók be.

Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg a szövegezés első sorával szabályszerűen átirandó, a megajánlott vállalati összeg nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiirandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, megjegyeztetvén, hogy ezen okmányokat aláírni köteles.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozó képességüket. Oly egyenek, kik csőd, nyamerényvágyból eredő bukottság alatt állanak, vagy akik nyamerényvágyból eredő büntetést elítéltek, azok az árlejtésben részt nem vehetnek, elkészt, valamint utóajánlatok és távirati ajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére kötelezőleg fentartatnak is.

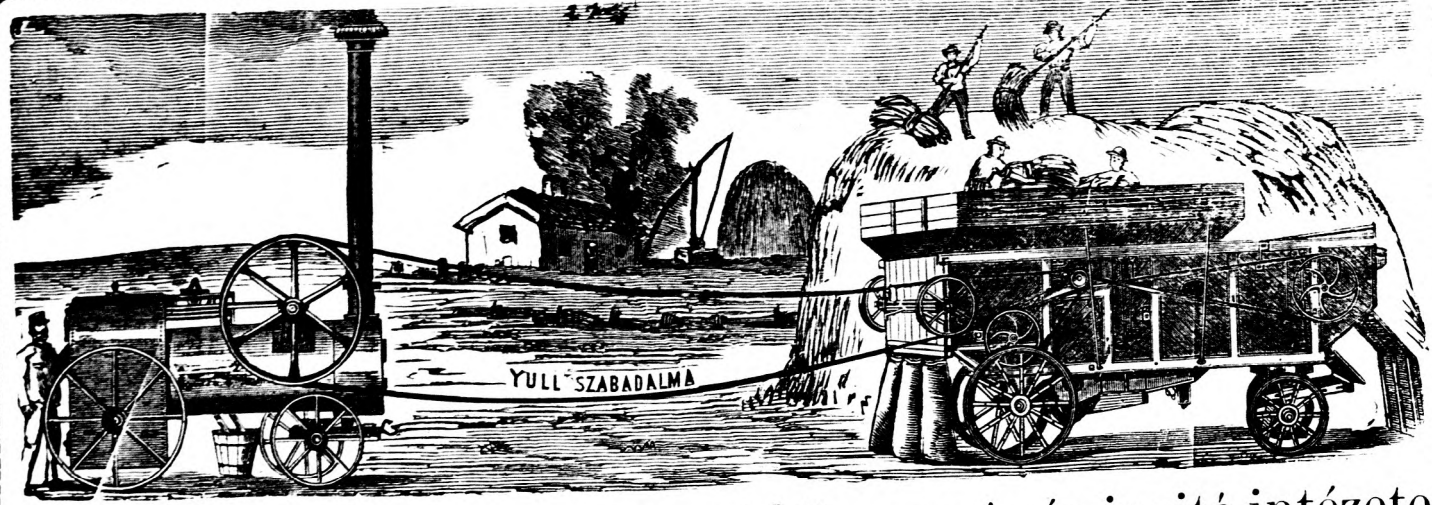
A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok a zombori kincstári ügyésségnél a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Vállalathoz adni fog: A zombori m. kir. kincstári ügyész lakásánál szolgáló Szent-János-utca 227. ö. i. sz. kincstári épületben teljesítendő helyreállítási munkálatok 112 frt 15 kr kikiáltással árral.

Zombor, 1898. évi ápril hó 11-én.

M. kir. kincstári ügyésség.

(Utánnomtat nem díjaztatik.)

I. zombori gépműhelye, ércöntödéje, varrógép javító intézete

MOLITOR A.

Zomborban, apatini-ut 6. sz. saját házban, alapított 1888., törvényileg bejegyzett.

Saját készítményeim.

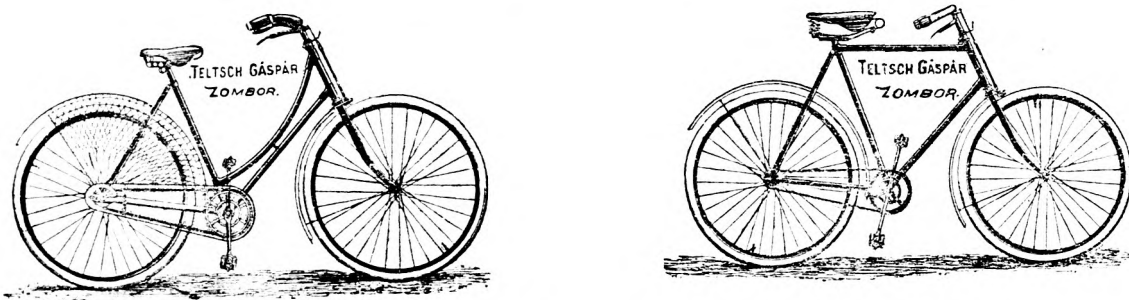
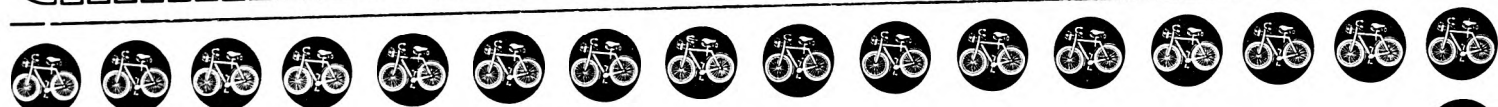
Kisebb gazdasági gépek, ércöntödei munkálatok, vas-, acél- és réz-esztergályozás, varrógép javítások, lakatos- és mechanikai munkák.
Kereskedelmi és gazdasági cikkek és szerszámok.

<p>Kukorica-morzsoló 1-30 frtig. Szecska-vágó gép 20-30 frtig. Répa-vágó gép 15-35 frtig. Varrógépek 8-70 frtig, 10 évi jótállással. Érc- és réz-öntvények különként 1 forinttól felfelé. Varrógép-részek mindennemű varrógépeknél. Gépolajok és consistent-zsir. Szivattyúk és fecskendők.</p>	<p>Peronospora-fecskendők elismert első rendűek 12 frt. Vas- és rézpórések mindennemű gépeknél. Cséplőgépek, dobsínék acéltól magas bordákkal. Forraló-csővek gőzkazánokhoz. Csővek kovácsolt vasból gőz- és vízvezetéknek. Kenő- és olaj-szelencék. Különböleg érc-összetételek.</p>	<p>Manometer ujak és javítások. Áttételek (transmisszion és géprészek) gazdasági használatra. Géphajtó-szíjak I-ső rendű színbőröl. Mézga-árak, mézga-szelencék, mézga-zsinórok, buvolyuk-zsinór, dugattyúk, peronospora-lapok és spirál-csővek. Tizedes mérlegek. Vörös réz és cinezett fejszögek és karikák.</p>
---	---	--

Vizmutató üvegek, csavarok és kulcsok, mindennemű szerszámok, sörcsapok és szelelő csapszegek.

Kazánkö eltávolító szer,

ami által a kazánkö lerakódása megakadályozatik és a fűtőanyag megtakarítása mellett, a forraló-csővek kivétele szükségleten Egy teljes felszerelésű örlőjárgány vasállványon, legjobb karban 24" kövekkel 70 frttel azonnal eladó.
Ügynököktől, melyek az én nevemben üzleteket akarnának kötni, tessék óvakodni, mivel ügynököket nem tartok, és kérem a t. c. közönséget, szükség esetén egyenesen hozzám fordulni.

Legnagyobb kerékpár-raktár

és javító-műhely egész Dél-Magyarországban.

14 leghirnevesebb gyártmányok egyedüli gyári raktára.

Kayser, Stiria, Dürkopp, Seidel Nauman, Premier, Regensch, Dourange, Bambusz, Columbia stb.

kerékpárok és alkatrészek állandóan raktáron, használt kerékpárok becsereletnek.

Javítások, nickelézések és emeilirozások elfogadtatnak, amelyek saját műhelyemben gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

!! Világhírű Continental gummik egyedüli gyári raktára !!

Az elképzelhető leggyorsabb kiszolgálásra, olcsó árakra és kedvező fizetési feltételekre t. vevőim számíthatnak.

Kiváló tisztelettel

TELSCH GÁSPÁR
ZOMBOR.

659. szám eln. 1898.

Arlejtési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék s az annak területén lévő kir. járásbíró-ágoknál alkalmazott hivatalosok 1898. évre szükséges egyenruházatának szállítása iránt alulírt kir. törvényszéki elnök részéről ezennel arlejtés hirdetik.

Ezen arlejtés és zárt ajánlati tárgyalásra alulírt kir. törvényszéknél (Bács-Bodrogh vármegyéhez 1-ső emeleten, a polgári tanácssteremben) leendő megtartására a határidő 1898. évi április hó 29-ik napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki.

Arlejtetni szándékozik kötelesek az arlejtés megkezdése előtt a kikialtási ár 10% át, vagyis jelen esetben 10 frtot készpénzben, vagyis az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírral a kir. törvényszéki elnök kezéhez letenni.

A szállításra megállapított feltételek naponta d. e. 9-11 óráig a kir. törvényszéki irodaigazgatónál megtekinthetők, hol a szállítandó ruhamínősége is megtudható.

Felhívattak továbbá arlejtetni szándékozik, hogy a szövet-mintákat magukkal hozzák és azokat az arlejtés alkalmával — ajánlatuk megtétele alkalmával — mutatassák be.

Zomborban, 1898. évi április hó 9-én.

Gozsdu Elek s. k.,
kir. törvényszéki elnök.

3813. sz. kig. 1898.

Pályázati felhívás.

Lalits községében évi 400 frt fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra pályázatot nyitok s az állást elnyerni óhajtó pályázókat felhívom, hogy kellő képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám április hó 25-éig nyújtsák be.

Kelt Hódcsághon, 1898. évi április hó 4-én,

Vissy,
főszolgabíró.

3-2

KIADÓ LAKHÁZ.

Zomborban, Zöldfa-utca 340. házszám alatti új ház, mely áll: 3 utcai és 3 udvari szobából, 3 konyha, 1 zárt üveg folyósó, 1 éléskamra, 1 pince és 1 kertből folyó évi május hó 1-től kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad 341. házszám alatt a háztulajdonosné

Máríts Róza.

2-2

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Szives figyelembe!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az üzletemben felhalmozott összes

rövidáru árucikkeket,

miután azokat tovább nem tartom, a beszerzési áron eladom.

Évőszekők, kanalak, zsebkések, ollók s más vasárúk.

Írószekők, fogkefe, fésű, tajtékpipa, szipka, csibuk, selmeci pipák, Ehrenhofer pipa-szárak stb.

*-17

Szives tudomására hozom a nagyrövidű közönségnek, hogy Kretzschmar E. és Társa céggel **Attila kerékpárookra** előnyös kötést csináltam, miért is gépeimet a legolcsóbb áron számíthatom.

Gépek 10 frt havi részletlő felfelé.

Együttal ajánlom újonnan érkezett **cement-kátrány falelszigetelő anyag, kátránypapír és Tinctoral**, a mely minden építkezésnél elmaradhatlan.

Kiváló tisztelettel

iff. Heindlhofer Róbert.

Két jó házból való fiu tanoncul felvétetik.

Birtok eladás.

460 katasztrális hold kiterjedésű jó szántóföldből álló bácsmezei birtok, mely vasut és hajóállomáshoz fél óra távolságra van és házi kezelés alatt áll, családi körülmények miatt jutányos áron **eladó**, esetleg **10 évre haszonbérbe adandó** fundus instruktussal együtt vagy anélkül. Cim a kiadóhivatalban.

1238. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Kula községe részéről ezennel közhírré tétetik, hogy lemondás folytán egy, havi utólagos részletekben felveendő 335 frt évi fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állás lésezen betöltendő. Felhívattak a pályázni szándékozik, hogy katonakötelezettségük teljesítését, egészségi állapotukat, a hivatalos magyar nyelvnek szóval és írásban birását, nyelvismeretüket és eddigi alkalmazásukat igazoló bizonylatokkal ellátott kérvényeiket **folyó évi április hó 25. napjáig** bezárolag Bács-Kula község előljárásihoz nyújtsák be.

A megválasztandó rendőr az előírt rubázzattal saját költségén tartozik magát ellátni.

Bács-Kulán, 1898. április hó 6-án

Az előljárásiág.

3273. sz. kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Kis Hegyes községben lemondás folytán üresedésbe jött községi irnoki állás betöltése céljából pályázat nyitattik

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 300 frt.

Felhívattak a pályázni szándékozik, hogy a vármegyei 6. sz. szabályrendelet §-ának megfelelőleg és erkölcsi bizonylattal is felszerelt sajátkezűleg írt pályázati kérvényüket hozzám **f. évi április hó 30-áig** annyiával inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitűzteni.

B. Topolya, 1898. évi április hó 5-én.

Császár,
főszolgabíró.

2-2

548. szám.

kig. 1898.

Hirdetmény.

Kolluth község előljárási részéről közhírré tétetik, miként Kolluth község tulajdonát képező nagykorcsma telkéből 330 ölnyi beépített terület, jogerős vármegyei törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata folytán, **folyó hó 17-én délután 3 órakor** az itteni község-házban nyilvános árverésen örökáron eladati fog.

Kolluth, 1898. évi április hó 12-én.

Gáspár Vendel, jegyző. **Kunczer György,** bíró.

Egyes Fél Neg

A ille szer a lap

Egyes

Pén

katholik

vényjara

bajok

mánya

A

nívón ál

csucspo

Ez

számba

mélysege

Hova tün

nem aka

Ha

azt irhat

vallásos

lengző a

tába full

magyar

teletet

zödésnek

Tisz

gyarnak

reformá

és dícsos

gyon hel

helyezni

időket

is az ut

Tis

Most ná

hegyes

Lent a

a politik

meltatás

A völgy

san látj

Ta

ezuttal

nem ki

az él

Toldy

A

jesztett